Profilaktyka agresji i przemocy w szkołach

Autor: zastrzeżony

Liczba stron: 111

Nazwa Szkoły Wyższej: Dziennikarstwa i Nauk Politycznych

Rodzaj pracy: magisterska

Rok oddania: 2003

Zawartość pracy:

SPIS TREŚCI

Wstęp. 2

Rozdział 1. Agresja i przemoc: definicje, klasyfikacje i źródła zjawiska. 5
1.1 Definicje pojęć. 5
1.1.1. Agresja. 5
1.1.2. Przemoc. 6
1.2. Klasyfikacje zjawisk agresywnych i przemocowych. 8
1.2.1 Rodzaje agresji. 8
1.2.2. Przejawy i formy agresji. 10
1.2.3. Formy przemocy. 11
1.3. Źródła agresji. 12
1.3.1. Teoria instynktu. 13
1.3.2. Teoria frustracji. 17
1.3.3. Teoria społecznego uczenia się. 19

Rozdział 2. Społeczno-kulturowe uwarunkowania agresji i przemocy. 21
2.1. Środowisko rodzinne. 21
2.2. Grupy rówieśnicze. 28
2.3. Środki masowego przekazu. 29
2.4. Społeczeństwo. 34
2.5. Szkoła. 34

2.6. Właściwości psychospołeczne i konsekwencje funkcjonowania w roli 39 sprawcy lub agresji i szkolnej agresji i przemocy.

Rozdział 3. Skale i rozmiary zjawiska – przegląd badań nad agresją i przemocą w szkole. 42
3.1 Polska. 42
3.2 Świat. 61

Rozdział 4. Możliwe zabiegi i przedsięwzięcia rodziców i szkoły wobec zjawiska agresji: 64 prewencja, interwencja, terapia.

Zakończenie. 99
Spis tabel. 104
Bibliografia. 105

WSTĘP

Od kilkunastu lat jesteśmy świadkami wzrastającej przestępczości, chuligaństwa i znieczulenia na cudzą krzywdę. Agresorami są przy tym coraz częściej młodzi ludzie. Problemowi brutalizacji środowiska młodocianych poświęca się coraz więcej uwagi zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w pracach naukowych, a to za sprawą jego rozmiarów i drastyczności.

O przemocy w szkole, napadach na nauczycieli i najmłodszych uczniów słyszy się niemal codziennie. Brak obiektywnych i zgodnych ocen dotyczących tych zjawisk utrudnia określenie rozmiarów zagrożenia. Dane na temat agresji mogą być mylące i niewiarygodne, czy to z racji utajnienia wielu aktów przemocy, czy z racji wyolbrzymienia problemu lub fantazjowania i przekazywania jako własne doświadczenia, opowieści zasłyszanych. Na podstawie dostępnych artykułów i badań da się jednak stwierdzić, że problem ten zwiększa się lub też otwartość życia społecznego wyraźniej go eksponuje, stąd jest bardziej widoczny. Niezależnie jednak od tego, czy zjawiska agresji i przemocy są jedynie marginesem życia szkolnego, czy regułą, należy uczynić wszystko, aby przypadki takie zminimalizować.

Praca ta poświęcona będzie właśnie problematyce agresji i przemocy w szkole, ze szczególnym naciskiem na działania prewencyjne, interwencyjne i naprawcze podejmowane lub możliwe do podjęcia w związku z występowaniem tychże zjawisk Całość przedstawionego materiału składa się z czterech części. W

pierwszej przedstawione zostaną różne, powszechnie spotykane w literaturze naukowej i fachowej, definicje pojęć „agresja” i „przemoc” oraz klasyfikacje tych zjawisk na podstawie najważniejszych kryteriów. Rozdział drugi podejmuje tematykę źródeł agresji i przemocy. Zaprezentowane zostaną tu zarówno indywidualno-podmiotowe wyznaczniki agresji i przemocy (charakter, fizjologia, geny), jak i główne środowiska i autorytety w życiu młodego człowieka, które mają wpływ na modelowanie jego zachowania, w tym na kształtowanie postaw i zachowań agresywnych. Jako że wiodącą rolę w życiu młodego człowieka odgrywa rodzina, podjęta zostanie tutaj próba określenia socjalizacyjnych czynników ryzyka oraz ochraniających właściwości kontekstu środowiska rodzinnego i ich znaczenia dla przejawiania i podlegania przez ucznia zachowaniom agresywno-przemocowym.

Jako że praca dotyczy agresji i przemocy w szkole, centralne miejsce w analizie zajmuje znaczenie środowiska wewnątrzszkolnego. Postaram się zatem odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu sama instytucja szkolna – jej warunki instytucjonalno-organizacyjne i klimat społeczno-wychowawczy – mają wpływ na generowanie i wzmacnianie agresji i przemocy wśród uczniów, a na ile zjawiska te przeniesione są z innych dziedzin życia, a szkoła jedynie ułatwia ich ekspresję.

Dział trzeci pracy, opracowany na podstawie dostępnych badań i statystyk, zawiera opis fenomenu agresji i przemocy w środowisku szkolnym oraz charakterystykę form i częstości przejawiania agresji i przemocy przez uczniów zarówno wobec rówieśników, jak i wobec nauczycieli. Wskażę tu także na istotne różnice w postrzeganiu tych zjawisk przez uczniów i nauczycieli.

Ostatnia część pracy traktuje o podejmowanych przez władze państwowe i szkolne przedsięwzięciach praktycznych, mających na celu ograniczanie i likwidowanie przejawów agresji i przemocy na terenie szkoły oraz o potencjalnych możliwościach i sposobach przeciwdziałania przemocy w szkole i łagodzenia jej skutków. Zawiera szereg propozycji i zaleceń służących wypracowaniu odpowiednich działań szkoły w zakresie profilaktyki i interwencji wobec przejawów agresji i przemocy dzieci i młodzieży szkolnej.

Z przeanalizowanych przeze mnie materiałów wynika, iż zjawisko agresji i przemocy w szkole, mimo iż nie przybiera jeszcze tak drastycznych proporcji jak np. w USA, już stanowi poważny problem i budzi uzasadniony niepokój społeczny. Wprawdzie wiele obiegowych opinii dotyczących skali i rozmiarów tego zjawiska

jest przesadzonych, to jednak coraz szersze kręgi biją na alarm, że zjawisko to rozprzestrzenia się i staje się coraz bardziej niebezpieczne.

Wiadomo, że łatwiej zapobiegać niż leczyć, zatem im później szkoły zaczną się przeciwstawiać przemocy szkolnej, tym trudniej będzie o pozytywne skutki tych działań. Przejawy szkolnej agresji trzeba tłumić jeszcze w zarodku wszelkimi dostępnymi środkami. Zło szybko się umacnia i rozprzestrzenia, częste „przymykanie oka" przez dyrekcje i nauczycieli źle wróży na przyszłość.

Mimo grożącego niebezpieczeństwa dla zdrowia fizycznego i psychicznego oraz dobrego samopoczucia uczniów, szkoły nie podejmują jednak wystarczających działań, mających na celu ograniczanie czy hamowanie tych niewłaściwych zachowań, o ile w ogóle jakiekolwiek podejmują. Część szkół bezradnie obserwuje panoszące się zło, inne – z braku wiedzy i pomysłu – podejmują nieudolne próby przeciwdziałań, które przynoszą mierne skutki, a czasem kończą się efektem odwrotnym od zamierzonego.

Szkoła, realizując swoje funkcje edukacyjno-dydaktyczne, ma tworzyć uczniowi optymalne warunki do nauki i zdobywania wiedzy. Brak poczucia bezpieczeństwa uniemożliwia pełny rozwój intelektualno – osobowościowy wychowanków. W sytuacji, kiedy uczeń jest osobą zastraszaną, bitą, wyśmiewaną, czy upokarzaną, nie jest on w stanie w pełni skupić się nad danym tematem. Szkoła ma także wychowywać, kształtować w swoich wychowankach odpowiednie prospołeczne postawy i wartości. A jednak nie przeciwdziała w dostatecznym stopniu, a czasem wręcz nie reaguje na przypadki łamania norm społecznych czy nawet prawa. W konsekwencji braku zdecydowanych działań ze strony władz szkolnych, uczniowie – agresorzy przełamują kolejne granice w niesubordynacji i czują się coraz bardziej bezkarni. Prowadzi to do powstawania na terenie szkół patologicznych subkultur, do przestępczości i demoralizacji. Jeśli proces ten nie zostanie zahamowany, to pojawią się nieliczne prywatne szkoły elitarne, w których obowiązywać będzie dyscyplina i wysoki poziom nauczania, a w pozostałych szkołach pogłębiać się będzie chaos i anarchia. Może dojść do tego, że prowadzenie zajęć możliwe będzie tylko pod nadzorem policji.

W środowisku szkolnym na pewno jest wielu ludzi świadomych problemu, żądnych sprawiedliwości i prawidłowo rozumianej normalności, którzy nie chcą popierać przemocy, lecz pozostają bierni, gdyż nie widzą innego wyjścia, jak tylko godzić się na otaczającą ich rzeczywistość. Dzieje się tak, ponieważ żadna z

odpowiedzialnych osób nie reaguje, sprawy są tuszowane, ażeby tylko szkoła nie utraciła dobrego imienia. Bywa też, że nauczyciele udają, że nie widzą dramatu dzieci albo go lekceważą, wyznając zasadę, że jeśli nikt się nie skarży, to problem nie istnieje.

Okazuje się jednak, że przy niewielkim wysiłku i nikłych jedynie funduszach dałoby się zmienić sytuację w szkołach na lepsze. Sprawdzone w innych krajach strategie walki z agresją i przemocą w szkole nadają się jak najbardziej do wdrożenia w naszym kraju, a jednak, z niewiadomych powodów, w kierunku prewencji zachowań agresywno-przemocowych w szkole, choć dużo się mówi, robi się niewiele.

To jest gotowa, obroniona praca. Gdyby chcieli Państwo zlecić napisanie zupełnie nowej pracy, to zapraszamy na stronę pisanie prac - sprawdzony serwis!